

پروفیسور استاد ولی محمد رحیمی

نوشتۀ ضیا؛

پروفیسور استاد ولی محمد رحیمی یک تن از استادان سابقه دار دانشگاه کابل میباشند که سی و هشت سال عمر عزیزش را بدون وقفه در خدمت آموزش و پرورش اولاد وطن گذشتاند و اینک که خداوند او را عمر طویل و بدون کسالت‌های جسمی و مزاجی نصیب گرداند، همراه با خانم دانشمندشان (بانو زینب رحیمی) در شهرک گیلد فورد (حومه سیدنی) در استرالیا به سر می برند.

پدر بزرگوار شان علی محمد از شخصیت های باسواد و مورد احترام شهر چاریکار بود. نظر به توطئه یی که انگلیس ها از سوی جنوب بنا بر اتهام کافر بودن امان الله خان و مکتب را محل کفر و بی دینی انگاشتن در ذهنیت ها تلقین کرده بود، تعدادی نمی خواستند اطفال شان را به مکتب بفرستند. اما این مرد دانش دوست، پیش از به دنیا آمدن ولی محمد (پروفیسور ولی محمد رحیمی) برادر بزرگتر او را شامل مکتب ساخته بود که بعد ها با فراغت از لیسه عسکری تا رتبه دگروالی رسید.

پدر و خانواده استاد رحیمی در گذر اکرم خان (ناحیه اول شهر چاریکار) می زیستند. استاد رحیمی در همین منطقه به دنیا آمد. وقتی این کودک آماده مکتب شد، هنوز هم افکار مکتب ستیزی ذهنیت ها را مسموم نگهداشته بود. خوشبختانه تعداد زیادی از شهریان چاریکار که به علم و دانش ارج می گذاشتند، پدر این کودک نیز از شمار کسانی بود که با تاریک اندیشی ها می رزمید و فرزندش را شامل مکتب ابتدائیه چاریکار ساخت.

استاد رحیمی میگوید: هنوز به صنفهای دوم یا سوم مکتب ابتدائیه درس می خواندم که از بخت من سلطنت، سیاستی را از جنس اندیشه محمد گل مومند به وجود آورد که به یک بار کتابهای درسی ما که به زبان مادری (فارسی دری) بود، از میان برداشته شد و همه کتابهای مکتب به زبان پشتو به ما داده شد. معلمین نیز مکلف بودند، درس را به زبان پشتو ارائه کنند. این وضعیت با مشکلات زیاد دوام یافت، نه معلم توانایی آنرا داشت که ما را به زبان پشتو درس بدهد و نه شاگردان چیزی را یاد می گرفتند. زیرا در محل و منطقه بی که به سر می بردیم برادران پشتون ما زندگی نمی کردند و ما تکلم با پشتو را هیچ نشنیده بودیم. سلطنت و حامیان آن که میخواستند زبان پشتو را به گونه تحمیلی سراسری بسازند، به زودی متوجه شدند که این کار شان بسیار ناعاقبت اندیشانه بود. این شهر چاریکار و مامورین دولتی شهر چاریکار نبود که با این مشکل مواجه شده بودند، بلکه سراسر افغانستان، بخصوص مناطقی که در آن جا غیر از برادران پشتون ما زیست داشتند، به این معضله دچار شده بودند. در نتیجه سلطنت به این اشتباه بزرگ پی برد و دوباره کتابهای فارسی دری مورد استفاده قرار گرفت.

پروفسور رحیمی از نخستین دسته فارغان مکتب متوسطه شهر چاریکار (که بعداً به نام لیسه نعمان "رح" مسما شد) بود. او به دارالمعلمین کابل شامل شد و پس از فراغت در سال 1953 میلادی به حیث معلم ریاضی و زبان انگلیسی در مکتب اصول تحریر و محاسبه به مدت دو سال ایفای خدمت کرد. سپس به حیث معاون مکتب قبایلی خوشحالخان مقرر شد. بعد به مدت یک و نیم سال به صفت مفتش یا سوپر وایزر در ولایت بغلان بود و در اخیر، پنج سال را به حیث مسئول معارف تخار (تالقان) سپری کرد. در همین جریان او کاندید بورس تحصیلی (University of Beirut Lebanon

Foundation of American) شد. با سپری کردن موفقانه امتحان زبان انگلیسی شامل دانشگاه متذکره گردید و در سال 1966 با دریافت دانشنامه B.A. در رشته تعلیم و تربیه دوباره به وطن بازگشت و به حیث استاد در دانشگاه کابل به تدریس جامعه شناسی، بشر شناسی و سایر مضامین مسلکی پرداخت. استاد رحیمی بار دیگر جهت ادامه تحصیل عازم ایالات متحده امریکا شد. او با دریافت دانشنامه M.A در رشته تعلیم و تربیه و علوم اجتماعی از دانشگاه کولمبیا (نیویارک) در سال 1966 مجدداً به وطن برگشت و به تدریس در دانشگاه کابل مشغول گردید. باز هم پس از دو سال تدریس به حیث استاد از طرف یونسکو در دانشگاه پتیس بورگ در رشته تعلیم و تربیه انکشافی به ادامه تحصیل پرداخت و در سال 1968 آن را موفقانه به اكمال رساند از آن پس تا سال 1992 به حیث استاد در دانشگاه کابل در خدمت جوانان دانشگاهی قرار گرفت.

استاد رحیمی زیاده بر تدریس، آثار و نوشته های علمی، تحقیقی، مقالات، ترجمه ها، کتابهای درسی، در سیمینار ها و کنفرانسهای علمی ملی و بین المللی اشتراک ورزیده که اینک به بخشی از چکیده های علمی و تحقیقاتی او می پردازیم:

الف – مقالات چاپ شده:

نظر اجمالی بر پروگرام انسان و محیط زیست/ افزایش سطح توقع عمر/ نقد سنتیز و استنتاج/ ماهیت، منابع اطلاعات و فرضیه ها/ تیوری سوسیو لوژیکی و زمینه اجتماعی آن/ تیوری نفوس و کشور های رو به انکشاف/ یک طرح ساده تحقیق برای ارزیابی پروژه های انکشافی/ تحقیقات علمی و دور نمای انکشاف آن در افغانستان/ نقش تعلیمات عالی در تحقیقات علمی/ روشهای نمونه گیری در تحقیقات علمی/ بحثی پیرامون تحقیقات اتنولوژیک، نظری به علوم اجتماعی، موقف و معضله های آن/ نگاهی به فلسفه تاریخچه تعلیمات محیطی/ اسلوب پژوهشهای آغازین یا تحقیق مرحله به مرحله/ بررسی آثار دتحقیقات موجود قبلی/ متودو لوژیهای طرح تحقیق/ یونسکو و تحقیقات علمی/ موارد کاربرد تحلیل متن در تحقیق و تدریس....

ب – کتابهای درسی چاپ شده:

اساسات نگارش رساله ها، مونوگرافها، تیزسها، گزارشهای تحقیق و مقاله های علمی/ اتنوگرافی تیوریک(ترجمه) / تیوری عمومی نفوس، دموگرافی.../

ج – کتب درسیو مد درسی طبع گستری:

نگارش تحقیق/ روشهای تحقیق در علوم اجتماعی و تربیتی/ مبادی علوم اجتماعی(ترجمه)/ مقالات راجع به انقلاب صنعتی و تجارتي اروپا/ تعلیم و تربیه مقایسوی در دو بخش/ سروی مقدماتی آثار و نشرات اعضای علمی پوهنخی تعلیم و تربیه/ مبادی احصائیه اجتماعی.../

د – نشرات عمومی دانشگاهی:

کتلاک دپوهنتوت کابل/ پوهنتون در ده سال اخیر/ خلاصه های تحقیق (1345 – 1355)، .... / گزارش فعالیتهای تحقیقاتی علمی از سال تاسیس تا سال 1357....

عشق و کشش استاد رحیمی همیشه به سوی دانش اندوزی و دانش گستری بود. او مردیست ظاهراً آرام اما بسیار جستجو گر. به دنیای سیاست و سیاست بازی کمتر علاقمند بود. شاید یکی از عواملی که او در چنگ تروریستان دولتی هفت ثوری نیفتاده است، همین باشد. اما حال و احوال کشور در وضعی قرار داشت که استاد رحیمی مجبور شد، با دانشگاه و دانشگاهیان کابل پدروود بگوید و در صف مهاجرین بیبوند. همان بود که در سال 1992 به پاکستان رفت و تا چارنیم سال دیگر در آنجا استقامت گزید. در پاکستان نیز با مسلک و دانش خود زنده گی کرد. او به حیث آمر ریسرچ و پلان سازی مرکز تعلیمی و تربیتی امریکا برای افغانستان کار کرد. تا آنکه به اساس اسپانسر همشیره خانم شان در سال 1998 به حیث پناهنده به استرالیا آمد و تا اکنون در سیدنی به سر می برند.

استاد رحیمی از وقتی که به استرالیا متوطن شده اند، همواره در امور فرهنگی و اجتماعی با کمونیتی افغانها همکاری های همه جانبه نموده اند. اما از چندی به این سوبه خاطر مشکلات صحتی یی که عاید حال شان است، گاه و ناگاه زیر تداوی و مواظبت جدی داکتر و شفاخانه قرار میگیرد.

استاد رحیمی نسبت مریضی بی که عاید حال شان شده بود، خوشبختانه روز پنجشنبه 11 فبروری 2016 پس از یک عملیات موفقانه قلب در شفاخانه دولتی ویسمید (غرب سیدنی) ، دو باره به خانه برگشتند. از خداوند متعال صحت عاجل برای شان تمنا میکنیم.